

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Gfv.VII.30.262/2013/5.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság az Ifj. Burai-Kovács János Ügyvédi Iroda ügyintéző: ifj. dr. Burai-Kovács János ügyvéd által képviselt felperesnek a Gárdos, Füredi, Mosonyi, Tomori Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Gárdos István ügyvéd által képviselt alperes ellen választottbíróági ítélet érvénytelenítése iránti perében a Fővárosi Törvényszék 15.G.41.010/2013/7. számú ítélete ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 1.270.000,- (egymillió-kettőszázhetvenezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes mint lakossági ügyfél és az alperes mint pénzügyi szolgáltató között 2008. március 4-én befektetési szolgáltatásokra és kiegészítő befektetési szolgáltatásokra vonatkozó keretszerződés jött létre. A felek 2008. június 4-én tőzsdei és tőzsdén kívüli azonnali és származtatott, valamint strukturált befektetési ügyletekre vonatkozó keretszerződést kötöttek. Ez utóbbi keretszerződés alapján a felek 2008. szeptember 23-án és október 6-án kamatswap ügyleteket kötöttek egyenként 200.000 - 200.000 CHF névértéken. A felperes ezen két ügylet együttes névértéke 60 %-ának megfelelő, összesen 240.000 CHF óvadékot helyezett el az alperesnél. Ezen kamatswap ügyletek kamatforduló napjain, 2010. szeptember 27-én és október 6-án, az alperes 20.090,66 CHF és 30.690,56 CHF kamatkötelezettséget állapított meg a felperes részére, mely összegekkel a felperes alperesnél vezetett bankszámláját megterhelte, és a felperestől az óvadék kiegészítését követelte.

A felperes 2011. szeptember 23-án felszólította az alperest az óvadék visszafizetésére, a bankszámlái zárolásának feloldására és

egyben bejelentette, hogy megtámadási jogával is él. Az alperes 2011. szeptember 28-án válaszevélében vitatta a felperes követelését és kifogást emelt megtámadási jog gyakorlásának elkéssettségére hivatkozással. Az alperes 2011. november 18-án újabb, 121.096,24 CHF kamatkötelezettséget állapított meg, amit a felperes bankszámlájának terhére érvényesített. Az alperes által készített vagyonkimutatás szerint a felperes óvadéki betétjének összege ezzel 78.923.299 Ft-ra csökkent.

A felperes a Választottbírószágon (továbbiakban: Választottbírószág) előterjesztett keresetében, a Ptk. 200. § /2/ bekezdése alapján, a megkötött kamatswap ügyletek semmisségének megállapítását, és az eredeti állapot helyreállítása körében az alperest 78.923.299 Ft óvadék, valamint 169.035,84 CHF összeg visszafizetésére kérte kötelezni. Másodlagosan az érvénytelenség megállapítását a Ptk. 201. § /2/ bekezdése és 210. § /1/ bekezdése alapján kérte, jogkövetkezményként az eredeti állapot helyreállításával. Harmadlagosan a Pp. 318. § alapján szerződésszegéssel okozott kár jogcímén kérte kötelezni az alperest 169.035,84 CHF és járuléai megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy az alperes a lakossági ügyfelek tájékoztatására vonatkozó kötelezettségének nem tett eleget, mert az ügylet valós kockázatáról, annak mértékéről, pénzügyi jellemzőiről nem adott tájékoztatást, kizárólag az ügylet előnyeit emelte ki. Ezzel az alperes a 2004/39/EK irányelv, továbbá a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdéi szolgáltatókról valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (Bszt.) 40. § /1/, /2/ bekezdésébe, illetve a Ptk. 205. § /3/ bekezdésébe ütköző módon járt el.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állítása szerint tájékoztatási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. Utalt arra, hogy a felperes a megtámadási jogát késve, a szerződés megkötésétől számított két év elteltével gyakorolta. Vitatta azt is, hogy az esetleges érvénytelenség következményeként az eredeti állapot helyreállítható lenne az alperes által nyújtott szolgáltatás irreverzibilis jellegére tekintettel.

A Választottbírószág ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megítélése szerint - a kereseti kérelem alapján - az érvénytelenség, a megtámadási jog elkéssettsége és a bekövetkezett kár időelőttisége kérdésében kellett érdemben állást foglalnia. Álláspontja szerint a tájékoztatás elégtelenségéhez a Bszt. nem fűzi a semmisség jogkövetkezményét; a perbeli szerződések pedig sem jogszabályba, sem jóerkölcsbe nem ütköznek. A tévedésre, megtévesztésre alapított kereset körében leszögezte, hogy a felperes könyvvizsgáló, így több évtizedes pénzügyi szakmai múltja van. A Választottbírószág ítéletében kitért arra, hogy az alperes munkatársainak különböző tájékoztatásaira, az ezzel kapcsolatban becsatolt okiratok tartalmára tekintettel megállapítható volt az

alperes részéről a Bszt. szerinti tájékoztatási kötelezettség megfelelő teljesítése. A termékbemutató prezentáció és a kapcsolódó kockázatfeltáró nyilatkozat tartalma összességében kellő mennyiségű és mélységű információt szolgáltatott a perbeli swapügylet tartalmi elemeire, feltételeire, működésére és kockázataira. Az alperes a felperest nem tévesztette meg, az esetleges tévedést fel sem ismerhette volna, mert erre nem utaltak a felperes írásbeli nyilatkozatai. Az alperes jogszabályt nem sértett, a szerződéseket nem szegte meg, a kamatkövetelés érvényesítésével és a fedezet kiegészítésével a szerződésen alapuló jogait gyakorolta, ezáltal a felperesnek kárt nem okozott.

A felperes a Fővárosi Törvényszékhez benyújtott keresetében kérte, hogy a bíróság a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény (Vbt.) 55. § /1/ bekezdés e) pontja és 55. § /2/ bekezdés b) pontja alapján érvénytelenítse a Választottbíróság ítéletét. Álláspontja szerint mind az Alaptörvény, mind a Kúria gyakorlata egyértelmű abban, hogy a fogyasztóvédelmi jogokat kiemelten kell védeni, ehhez képest az alperes a tisztességtelen és jóerkölcsbe ütköző ügyletkötése során az ügylet kockázatairól, negatív hatásairól a felperes fogyasztónak semmilyen tájékoztatást nem adott, annak ellenére, hogy tudnia kellett volna a várható jelentős forint gyengülésről. A Választottbíróság a fogyasztóvédelmi jog rendelkezéseit és a tisztességes eljáráshoz való jogot mellőzve megakadályozta a felperes jogérvényesítését azzal, hogy a felperes által felajánlott bizonyítási eszközöket a döntéshozatala során kizárta, vagy figyelmen kívül hagyta, a bizonyítási terhet megfordította.

A Választottbíróság a tisztességes és pártalan eljárás jogát sértette, amikor tanácselnök az eljárásban annak ellenére vett részt, hogy tőle az ügy tárgyilagos megítélése nem várható a Zrt-ben részesedéssel rendelkezik, a választottbíróági eljárás során hozott döntés kihatással lehet az érdekeltségi körében álló Zrt. kamatswap ügyleteinek érvényességére. Másrészt az alperes által jelölt választottbíró és a meghallgatott tanú is az Zrt-nél dolgozik. Az eljáró bíró az eljárási szabályzat 17. § /12/ bekezdésében foglaltak ellenére feltárási kötelezettségének e tekintetben nem tett eleget. Mindezekre tekintettel a Vbt. 55. § /1/ bekezdés e) pontja alapján az ítélet érvénytelenítésének van helye.

A felperes szerint a Választottbíróság ítélete a közrendbe is ütközik, mert annak ellenére, hogy a felperes tanukkal igazolta, miszerint az alperes semmilyen tájékoztatást nem adott neki sem szóban, sem írásban, a Választottbíróság ezen tanukat kizárta, és nem vette figyelembe a felperes által e körben benyújtott okiratokat és PSZÁF-határozatot sem. A Választottbíróság a Kúria elvi éllel kimunkált joggyakorlatát figyelmen kívül hagyva a bizonyítási terhet megfordította és a felperesre terhelte a bizonyítási eljárás eredménytelenségét, illetve az alperes

nyilatkozatát anélkül fogadta el, hogy azt bizonyítási eszköz alátámasztotta volna. A felperes részletesen kifejtette, hogy mely tanuk vallomását, illetve bizonyítási eszközöket hagyta figyelmen kívül, illetve mérlegelte nem megfelelően a Választottbíróság.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen azzal védekezett, hogy a Vbt. 55. § /1/ bekezdés e) pontja nem teszi lehetővé az ítélet érvénytelenítését a választottbíró elfogultságára figyelemmel, mert sem a Választottbíróság összetétele, sem annak eljárása nem tartozik ebbe a körbe. Az alperes állította, hogy a Választottbíróság ítélete a közrendbe sem ütközik, mivel a bizonyítékok mérlegelése nem alapozhatja meg az ítélet érvénytelenítését. Hangsúlyozta, hogy a felperes által hivatkozott Alaptörvény M. cikke államcélokat tartalmaz, az a felperesnek közvetlen jogosultságot nem biztosít, így ez a hivatkozás sem tudja az ítélet közrendbe ütközését megalapozni.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. A Vbt. 55. § /1/ bekezdés e) pontjára alapított kereseti kérelem körében a Vbt. 17. § /1/ bekezdésére hivatkozott, mely szerint a választottbírónak javasolt személy és a kijelölt választottbíró haladéktalanul köteles feltárni a felek előtt minden olyan körülményt, amely jogos kételet ébreszthet függetlenségük, pártalanságuk tekintetében. A Vbt. ezen túl a választottbírákkal szembeni, a felperes által állított ún. elfogultsággal kapcsolatos rendelkezést nem tartalmaz. A felperes által a választottbírósági tanács elnökével szemben felhozott és állítása szerint az elfogultságot megalapozó körülmények nem érintik a választottbíró feltárási kötelezettségét.

Az elsőfokú bíróság hivatkozott az IBA irányelvre is, amely a nemzetközi választottbíráskodásban felmerült feltárási kötelezettséggel kapcsolatban született. Ez alapján azt állapította meg, hogy a felperes által a tanácselnökkel, valamint a bíróval szemben hivatkozott kifogásokat az IBA irányelv három listája közül egyik sem tartalmazza. Mindezek alapján úgy ítélte meg, hogy a Vbt. 55. § /1/ bekezdés e) pontja szerinti érvénytelenítési ok nem valósult meg, a Választottbíróság összetétele megfelelt a felek megállapodásának, a választottbírósági tanács szabályszerűen volt megalakítva, a határozat meghozatalában nem vett részt kizárt bíró, így a Választottbíróság eljárását érvényesnek kell tekinteni.

A Választottbíróság ítéletének közrendbe ütközését vizsgálva az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a bizonyítékok Választottbíróság általi mérlegelése nem alapozza meg az ítélet érvénytelenítését. A bíróság az érvénytelenítési per alapján azt nem bírálhatja felül, hogy a Választottbíróság a bizonyítékok helyes mérlegelésével jutott-e az ítéletében megfogalmazott következtetésre, döntésre. Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy a választottbírósági eljárás

irataiból nem volt megállapítható, hogy a Választottbíróság egyes bizonyítási eszközök megismerésének lehetőségétől a feleket elzárta volna. A Választottbíróság ítéletében megfelelően megindokolta, hogy egyes bizonyítási eszközöket miért mellőzött. A peres felek a választottbírósági eljárás során előterjeszthették kérelmeiket, ezért az ítélet a Vbt. 55. § /1/ bekezdés c), illetve e) pontja alapján sem érvényteleníthető, továbbá az a közrendbe sem ütközik.

A jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmében a felperes elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a választottbírósági ítélet érvénytelenítését, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmeit nem bírálta el, ugyanakkor olyan tényállást állapított meg, és ebből olyan következtetéseket vont le, melyeket egyik peres fél sem állított. Mindezekre tekintettel a felülvizsgálni kért ítélet a Pp. 3. § /2/, 3. § /3/ és 164. § /1/ bekezdésébe, továbbá a 220. § /1/ bekezdés d) pontjába, 221. §-ába, valamint a Vbt. 55. § /1/ bekezdésének e) pontjába és /2/ bekezdésének b) pontjába ütközik.

A választottbírák elfogultsága körében keresetében arra hivatkozott, hogy az eljárás során a választottbírák függetlenségének hiánya és pártossága kirívó volt. E körben lényeges elem, hogy a tanácselnök vezetői érdekeltséggel rendelkezik a perbelivel azonos terméket forgalmazó Zrt-nél, ugyanő a kamatswap ügyletekre vonatkozó ún. MIFID Szabályzat szerinti megfeleltetést 2008-óta folyamatosan végzi, valamint ezen ügyletek jogi megítélése körében az érdekeltsége olyannyira fennáll, hogy a választottbírósági eljárás során hozott döntés kihatással lehet az érdekeltségi körében álló brókerház kamatswap ügyleteinek érvényességére és az e körben ügyvédként nyújtott szolgálataira. Hivatkozott arra is, hogy a Választottbíróság eljárási szabályzat 10. § /12/ bekezdésébe ütköző módon a választottbíró elmulasztotta tájékoztatni a feleket arról, hogy ő és az eljárás során meghallgatott tanú ugyanannál a banknál dolgozik. Ezen választottbírókból álló tanács eljárása igazoltan azt eredményezte, hogy a Választottbíróság ítélete súlyosan jogszabálysértő módon a bizonyítékok kirekesztése és az egyik tanú befolyásolása mellett került meghozatalra.

A közrendbe ütközés megállapíthatósága körében arra hivatkozott, hogy keresetében nem a bizonyítékok felülmérlegelését kérte a bíróságtól, hanem annak megállapítását, hogy a választottbíróknak az eljárás során tanúsított magatartása alapján meghozott ítélet ütközik a közrendbe. Nemcsak az ítélet, hanem a Választottbíróság eljárása önmagában is közrendbe ütközik az általa indítványozott bizonyítékok kirekesztése, a fogyasztói jogok figyelmen kívül hagyása mellett a bizonyítási teher megfordítása, valamint az ügy előadhatóságának sérelme miatt. E körben hivatkozott arra, hogy a

felperes fogyasztói minőségére tekintettel súlyosan közrendbe ütközik az, hogy a Választottbíróság a Kúria elvi éllel kimunkált joggyakorlatát figyelmen kívül hagyva fordította meg a bizonyítási terhet. A Választottbíróság tehát a fogyasztóvédelmi jog rendelkezéseit és a tisztességes, pártatlan eljáráshoz fűződő jogot figyelmen kívül hagyva akadályozta meg a felperes jogérvényesítését azzal, hogy a felperes által felajánlott bizonyítékokat a döntéshozatala során kizárta, vagy figyelmen kívül hagyta. Mindez sérti az Alaptörvény fogyasztókat védő rendelkezéseit (Alaptörvény M. cikk /2/ bekezdés), valamint a tisztességes és pártatlan eljárás követelményét (Alaptörvény XXVIII. cikk /1/ bekezdés).

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Álláspontja szerint az eljáró bíróság érdemben elbírált a felperes keresetét, e körben a bíróság eleget tett az ítélet indokolása iránti kötelezettségének is. A bíróság helyesen jutott arra a végkövetkeztetésre, hogy a Választottbíróság elnöke és az alperes által jelölt választottbíró nem voltak elfogultak, ezért az ítélet érvénytelenítésének a Vbt. 55. § /1/ bekezdés e) pontja alapján nem volt helye. Az alperes szerint az eljáró bíróság a felperes keresetének a közrendbe ütközésre való hivatkozását is érdemben elbírált és e körben is helyesen állapította meg, hogy a felperes a bizonyítékok felülmérlegelését támadta. Az eljáró bíróság, illetve a Választottbíróság a felperes által hivatkozott jogsértéseket nem követte el, a felperes hivatkozása a közrendbe ütközés jogcímén sem alapos.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /2/ bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül és azt az abban hivatkozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.

A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúria először azt vizsgálta, hogy az eljáró bíróság érdemben elbírált-e a felperes keresetének a választottbírók elfogultságát állító, a Vbt. 55. § /1/ bekezdés e) pontjában szabályozott érvénytelenítési okra alapított részét. Azt a felperes sem vitatta felülvizsgálati kérelmében, hogy az ítélet indokolása - a felperes által hivatkozott érvektől eltérve, de - kitér erre a kereseti kérelemre és a bíróság e körben arra a következtetésre jutott, hogy az elfogultság nem állapítható meg. Ezzel a bíróság eleget tett a Pp. 220. § /1/ bekezdés d) pontja és 221. §-a szerinti elbírálási és indokolási kötelezettségének, mellyel a Kúria tartalmilag is egyetért. A felperes saját előadásaiban sem volt következetes, így először az egyik választottbíró és az egyik tanú ugyanazon banknál, majd ezt pontosítva ugyanazon cégcsoportnál való alkalmazását sérelmezte. Azt azonban megindokolni nem tudta, hogy ez - a pontosan meg nem jelölt - összefüggés miatt és mennyiben hatott ki az érintett választottbíró elfogulatlanságára. A peranyag alapján a Kúria sem

talált konkrét összefüggést, így szintén nem találta megállapíthatónak választottbíró elfogultságát. A választottbírószáki tanács elnökének elfogultsága körében tett felperesi előadás sem volt alkalmas annak megállapítására, hogy elfogult választottbíró járt el, s ez okból a Választottbírószáki összetétele nem felelt meg a felek megállapodásának. Önmagában abból a tényből, hogy a perbelivel hasonló ügyletekkel is foglalkozó szolgáltatónál vezetői érdekeltséggel rendelkezik a választottbírószáki tanács elnöke, nem következik az, hogy ne bírálna el függetlenül és pártatlanul a másik szolgáltatónál keletkezett perbeli jogvitát. Mindezekre tekintettel a bíróság jogerős ítéletében megalapozottan utasította el - bizonyítottság hiányában - a felperesnek a Vbt. 55. § /1/ bekezdés e) pontjára alapított érvénytelenítés iránti keresetét.

A felperes a választottbírószáki ítélet közrendbe ütközése körében - Vbt. 55. § /2/ bekezdés b) pont - a fogyasztói jogok, illetve a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére hivatkozott. Az előbbi körében azt adta elő, hogy a bíróság a Kúria kialakult joggyakorlatához képest tévesen értelmezte és alkalmazta a bizonyítási teher szabályait. A Kúria utal arra, hogy - a felperes által pontosan meg nem jelölt - joggyakorlata alapján a fogyasztói szerződésekben sem fordul meg minden esetben a bizonyítási teher általános szabálya. A felperes állításával szemben a választottbírószáki eljárásban az alperesnek kellett bizonyítania, hogy a megfelelő tájékoztatást a swap ügyletek jellegéről, kockázatairól a felperesnek megadta. Az alperes által felajánlott bizonyítás eredményét mérlegelve jutott arra a következtetésre a választottbírószáki, hogy az alperes ennek a kötelezettségének eleget tett, a felperest nem tévesztette meg, illetve tévedését nem ismerhette fel. A Kúria megítélése szerint nem állapítható meg a perben a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme sem: a Választottbírószáki, (hasonlóan a rendes bírósághoz), nincs kötve a felek által előterjesztett bizonyítási indítványokhoz, hanem az ítélet indokolásában kell előadnia, hogy egyes bizonyítási eszközöket miért mellőzött, s ezt a Választottbírószáki meg is tette. A bíróság jogerős ítéletében helytállóan fejtette ki, annak elbírálása, hogy a fél által kért bizonyítás szükséges-e, a Választottbírószáki érdemi döntése körébe tartozik, amely a rendes bíróság által nem bírálható felül (BH 2003.127).

Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt egyetlen ok alapján sem találta jogszabálysértőnek, ezért azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban pervesztés felperest a Pp. 270. § /1/ bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján, figyelemmel a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § /2/ és /5/

bekezdéseire, kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

Budapest, 2014. február 18.

Dr. Török Judit sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó-bíró, Dr. Csőke Andrea sk. bíró, Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. bíró, Dr. Vezekényi Ursula sk. bíró